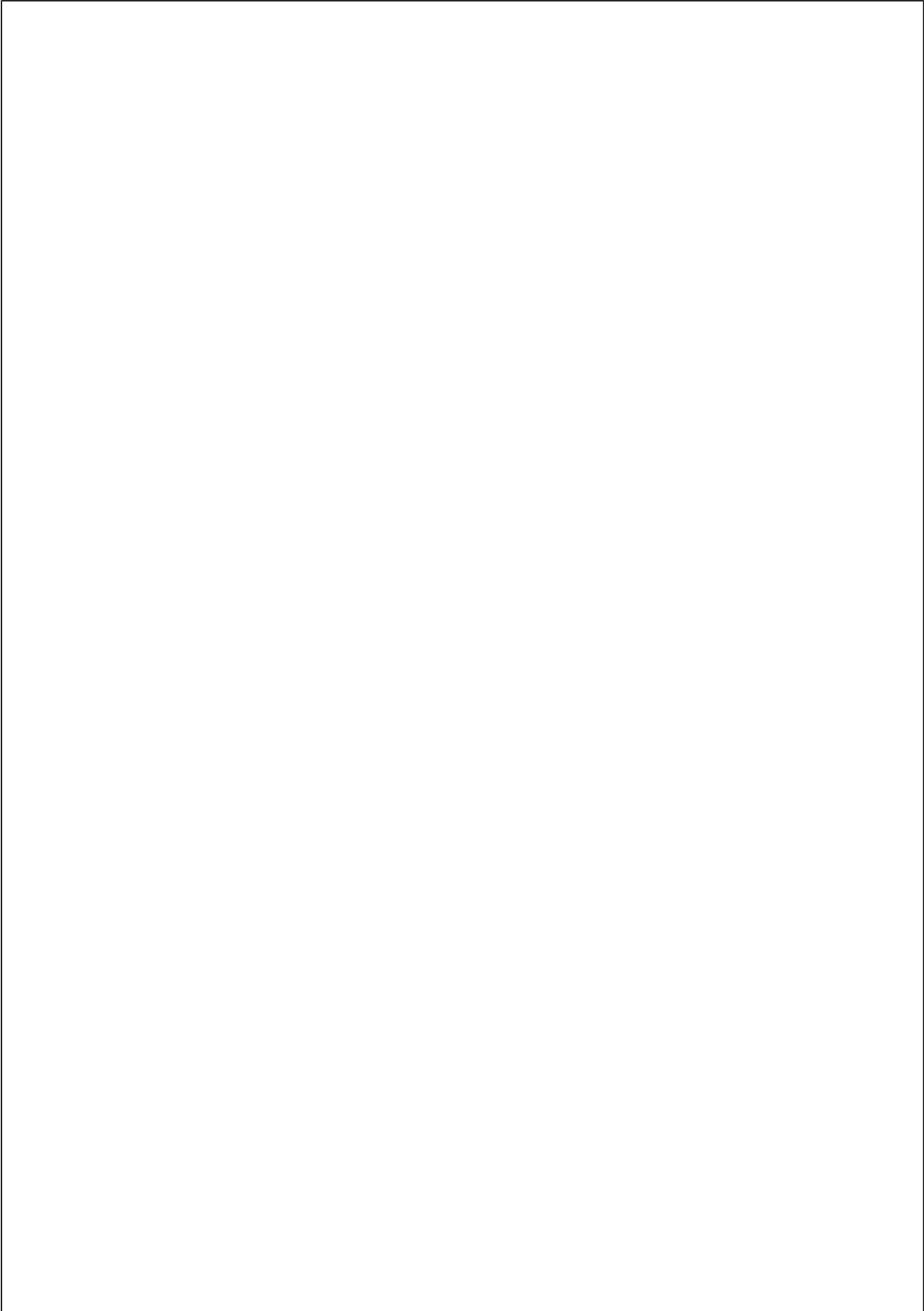


Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/208239,Pokazy-spektaklu-Przez-sciane-Warszawa-listopad-2024.html>
27.02.2026, 09:21



[Następny](#)

[Powrót](#)

Pokazy spektaklu „Przez ścianę” – Warszawa, listopad 2024

Wzruszający spektakl inspirowany historią Wiesławy Pajdak i Wojciecha Śmiechowskiego wraca na Rakowiecką! Instytut Pamięci Narodowej zaprasza na dwanaście pokazów *Przez ścianę* w reż. Leszka Zdunia, które odbędą się w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie 8, 14, 15, 18 i 19 listopada o godz. 18.00 i 20.00 oraz 20 listopada o godz. 10.00 i 12.00. Bezpłatne wejściówki można rezerwować pod adresem: wydarzeniakulturalne@ipn.gov.pl.

08.11.2024

Przez ścianę to autorska sztuka teatralna Leszka Zdunia, inspirowana losem Wiesławy Pajdak i Jerzego Śmiechowskiego.

Jesienią 1947 roku obydwójce zostali osadzeni w mokotowskim więzieniu przy ulicy Rakowieckiej w Warszawie. Powodem były podejrzenia o udział w konspiracji i szpiegostwo. Ich cele dzieliła cienka ściana. Nawiązali ze sobą kontakt właśnie przez nią, wystukując alfabetem Morse’a różne wiadomości. Zaczęło się od prostych pytań – „kim jesteś, za co siedzisz?”. Kiedy okazało się, że Jerzemu grozi kara śmierci, Wiesława postanowiła za wszelką cenę podtrzymać go na duchu. Pomędzy wezwaniami na przesłuchania i torturami (oprawcami byli m.in. Humer i Różański), opowiadała Jerzemu krzepiące historie i streszczała książki. Najwięcej czasu poświęciła *Tristanowi i Izoldzie*. Po kilku miesiącach, wciąż porozumiewając się alfabetem Morse’a, Jerzy oświadczył się Wiesi, a ona zgodziła się zostać jego żoną. Zanim jednak mogli się spotkać, minęło niemal 6 lat. Po raz pierwszy „na żywo” zobaczyli się podczas swojego ślubu w zakładzie karnym w Grudziądzu. Kilka tygodni po ślubie Wiesława, na mocy amnestii, opuściła więzienie. Państwo Śmiechowscy przeżyli wspólnie 55 lat.

Mokotowskie więzienie było miejscem niewyobrażalnego bestialstwa ze strony oprawców, na siłę instalujących w Polsce komunistyczny ład. Z powodów ideologicznych próbowali oni za wszelką cenę upokarzać i pozbawiać godności więźniów politycznych. Stosując różnego rodzaju tortury fizyczne i psychiczne, zmuszali do składania fałszywych zeznań, współpracy z władzą oraz wydawania koleżanek i kolegów, którzy po zakończeniu II wojny światowej nie złożyli broni, bo nie zgadzali się na narzucony porządek. W latach największego terroru – 1945-1956 – w więzieniu wykonano ponad 300 wyroków śmierci. Kilka tysięcy osób zmarło z powodu wycieńczenia lub zakatowania podczas przesłuchań.

Ludzkie dramaty, które rozgrywały się przy ul. Rakowieckiej, były też źródłem niezliczonej ilości pięknych gestów. I o takiej właśnie postawie opowiada sztuka *Przez ścianę* – historia heroicznej walki o drugiego człowieka. Walki podjętej w warunkach upodlenia. To rzecz o miłości, która potrafi wszystko znieść. O miłości, która jest prawdziwie cierpliwa. To opowieść o pięknych ludziach, którzy nie pozwolili zdeptać swojej godności.

Twórcy i artyści:

Magdalena Krylik – w roli Małej

Ksawery Szlenkier – w roli Ju

Leszek Zduń – reżyser
Rafał Odrobina – muzyka
Aleksandra Reda – scenografia

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Służba Bezpieczeństwa

Spektakl